

ДАНЪК ВЪРХУ ДОБАВЕНАТА СТОЙНОСТ

(ДДС)

Въведение

С данък върху добавената стойност (ДДС) се облага потреблението на стоки и услуги. Българското законодателството, регламентиращо облагането с ДДС, е хармонизирано с европейското предвид членството на страната в Европейския съюз.

Задължение да се регистрира за ДДС цели в България и да начислява ДДС може да възникне за всяко физическо или юридическо лице, което извършва независима икономическа дейност без значение от целите и резултатите от нея.

Задължение за ДДС регистрация може да възникне както за лица установили икономическата си дейност в България, така и за чуждестранни лица, които извършват или получават доставки на стоки и/или услуги, облагаеми в България.

Лицата, регистрирани за ДДС цели в България, най-често възстановяват напълно ДДС, който са понесли във връзка с покупките на стоки и услуги свързани с икономическата им дейност, но има и някои изключения (например лица, които извършват предимно или само доставки освободени от облагане с ДДС). От друга страна, когато извършат доставки на стоки и услуги, подлежащи на облагане с ДДС, регистрираните лица следва да начисляват ДДС. Задължение за начисляване на ДДС може да възникне и във връзка с някои покупки (такива, за които се прилага механизмът за самоначисляване, например при получаване на стоки в България от друга държава членка, при получаване на някои услуги и т.н.).

ДДС ставки

Стандартната ставка на ДДС в България е 20% и се прилага за облагаеми доставки на стоки и услуги, внос на стоки в страната и облагаеми вътреобщностни придобивания.

Намалена ставка от 9 % се прилага за настаняване, предоставяно в хотели и подобни заведения, включително предоставянето на ваканционно настаняване и отдаване под наем на места за площадки за къмпинг или каравани.

Ставка 0% се прилага при износ на стоки извън територията на ЕС, доставки на стоки до територията на друга държава членка за клиент, регистриран по ДДС в държава членка, различна от България (т. нар. вътреобщностни доставки), международен транспорт на стоки и пътници, някои специфични доставки, свързани с международен транспорт и други.

При начисляване на намалената или нулева ставка на ДДС, трябва да се докаже документално, че са налице основания за прилагането ѝ. В Закона за ДДС и Правилника за прилагането му са регламентирани минимумът от документи, с който лицето, задължено да начисли ДДС, следва да разполага.

Доставки, освободени от облагане с ДДС

Доставките, които са освободени от облагане с ДДС (включително освободения внос и вътреобщностни придобивания), са посочени изрично в българския Закон за ДДС и до голяма степен

съответстват на общите разпоредби, заложени в Директива 2006/112/ЕО.

Примери за освободени доставки има в следните области:

- здравеопазване;
- социално осигуряване,
- финансови и застрахователни дейности;
- дейности, свързани с някои видове недвижими имоти;
- някои дейности с нестопански характер;
- култура, религия, образование, спорт и физическо възпитание;
- пощенски услуги;
- организиране на хазартни игри;
- извършването на доставки със стоки или услуги, за които не е било налице право на приспадане на ДДС, начислен при придобиването им.

Някои освободени доставки (например на финансови и застрахователни услуги, част от основната дейност на лицето) участват при изчисляване на оборота от 50 000 лева за целите на задължителната регистрация по ЗДДС и съответно лицата, занимаващи се с тези дейности, следва да се регистрират при достигане на прага за регистрация.

Място на изпълнение на доставки на стоки

Когато стоките не се транспортират, за място на изпълнение на доставката се счита мястото, където стоките се намират в момента на прехвърляне на собствеността. На практика, когато лице

продава стоки в рамките на територията на България, тази доставка би се третирила като облагаема и би довела до задължение за ДДС регистрация на продавача, съответно до начисляване на ДДС.

В случай че доставката на стоки включва транспорт, мястото на изпълнението ѝ е там, откъдето започва транспортът. Има и случаи, при които се прилагат специфични правила за определяне мястото на изпълнение, например в случай на дистанционни продажби, доставка на стоки, които се монтират/инсталират от или за сметка на доставчика, тристранни операции, доставка на електрическа енергия или природен газ, доставка на стоки, извършвани на борда на самолети, кораби или влакове и други.

Място на изпълнение на доставки на услуги

По правило доставките на услуги между данъчно задължени лица са обект на облагане с ДДС в държавата, в която получателят е установил дейността си (т.е. най-общо където е седалището и адресът на управление или където е установен постоянният обект, за който са предназначени услугите).

Когато обаче услугите се оказват на данъчно незадължени лица (например на физически лица, които не извършват независима икономическа дейност), най-често те подлежат на облагане в държавата, в която е установен доставчикът им.

Съществуват редица изключения от

горните правила, като например:

- доставка на услуги, свързани с недвижим имот;
- доставката по предоставяне на достъп до културни, научни, артистични, образователни или други подобни мероприятия;
- доставката на ресторантьорски услуги и кетъринг;
- при транспорт на пътници;
- доставката на услуги по оценка, работа или експертиза по движима вещ, оказана на данъчно незадължено лице.

В случай на доставка на далекосъобщителни, услуги по радио и телевизионно излъчване, както и услуги, доставяни по електронен път на данъчно незадължени лица в ЕС (например физически лица, публични институции), те са обект на облагане с ДДС в страната, където потребителят е установен, има постоянен адрес или обичайно пребивава. Доставчиците на такива услуги трябва да се регистрират за ДДС цели и да плащат данъка в различните държави от ЕС, където имат клиенти.

За да се избегнат подобни административни затруднения, има възможност за регистрация в страната по установяване (т.нар. регистрация и обслужване по режима „на едно гише“). Сред услугите, които попадат в обхвата на тези правила, са:

- Фиксирани и мобилни телефонни услуги;
- Интернет достъп, доставки, свързани с уебсайт, уеб хостинг;
- Радио и телевизионни програми,

- предавани чрез оператор или през интернет;
- Доставка и актуализация на софтуер;
 - Доставка на музика, филми, игри, картинки, текст и информация;
 - Отдалечена поддръжка на програми;
 - Доставка на онлайн курсове.

ДДС при внос

Стоки, за които формалностите по внос в ЕС се осъществяват в България, в общия случай подлежат на облагане с ДДС в страната. Освобождаването от облагане с ДДС при внос е регламентирано в изрични разпоредби на ДДС законодателството.

ДДС при вноса на стоки се дължи в момента, в който станат дължими митните сборове за стоките (ако такива са дължими) или когато приключат митническите формалности (ако митни сборове не се дължат).

ДДС регистрация

ДДС регистрацията в България може да бъде доброволна или задължителна, като съществуват различни основания за тези два вида регистрация.

Задължение за ДДС регистрация в България би могло да възникне, например, за лица:

- с оборот на облагаемите в България доставки от 50 000 лева (приблизително 25 565 евро), реализиран в рамките на 12 последо-

вателни месеца;

- извършващи вътреобщностни придобивания на стоки в България от друга държава членка на ЕС с обща стойност през текущата календарна година над 20 000 лева (приблизително 10 225 евро);
- доставящи стоки до български клиенти при условията на дистанционна продажба, с обща стойност през текущата или предходната календарна година над 70 000 лева (приблизително 35 790 евро);
- установени в друга държава членка на ЕС и извършващи доставки на стоки с монтаж/инсталация в България за своя сметка (освен когато получателят е ДДС регистриран в България);
- които са установени на територията на България и оказват услуги с място на изпълнение на територията на друга държава членка на ЕС; и други.

В зависимост от основанията за регистрация извършването ѝ отнема от 3 дни до 2 седмици. В някои от случаите, изброени по-горе, заявление за регистрация следва да се подаде преди извършване/получаване на доставката, с която е възникнало задължението за регистрацията (например при регистрацията във връзка с доставка на стоки с монтаж и инсталация, доставки на услуги с място на изпълнение в друга държава членка и др.).

Лица, установени в ЕС нямат задължение, но ако желаят може да изберат да се регистрират чрез акредитиран представител в България. За лица, установени в държави извън ЕС, ДДС ре-

гистрацията чрез солидарно отговорен акредитиран представител в България е задължителна.

Когато се е регистрирало доброволно за ДДС цели, лицето няма право да се дерегистрира по свое желание, преди да изтекат две пълни години, считано от 1 януари на годината, следваща годината на ДДС регистрацията.

Право на данъчен кредит

Лицата, регистрирани за ДДС цели в България, имат право на приспадане на данъчен кредит за ДДС, начислен при покупките на стоки или услуги в България, които се използват за облагаемата им дейност.

Правото на данъчен кредит е налице при спазване на изрично изброени в ДДС законодателството условия и ред. То е налице за правомерно начислен данък, като лицето трябва да се снабди и с надлежно издадени документи (например фактура, митническа декларация), доказващи това му право.

Правото се упражнява, като регистрираното лице декларира начисления му данък в месечната справка-декларация и дневник за покупките за периода, през който то е възникнало или в някои от следващите 12 данъчни периода.

Когато данъкът се самоначислява от получателя, условията за документиране или срокът, в който се упражнява правото на данъчен кредит, може да не са спазени, при условие, че сделката не е укрита и е отразена в счетоводството на получателя. В българското ДДС законодателство из-

рично са посочени и случаи, при които не е налице право на кредит за начислен ДДС. По-долу е примерен и неизчерпателен списък на стоки и услуги, за които не може да се упражни право на данъчен кредит (като за всяка от изброените групи са предвидени някои изключения в законодателството):

- Стоки и услуги, предназначени за извършване на освободени от облагане с ДДС доставки;
- Стоки и услуги, които се използват за безвъзмездни доставки или дейности, различни от икономическата дейност на лицето;
- Стоки и услуги, използвани за представителни или развлекателни цели;
- Някои леки автомобили и разходите свързани с поддръжката и експлоатацията им.

Облагаема основа и изискуемост на данъка

ДДС за облагаеми доставки се начислява върху сумата, която се дължи като възнаграждение на доставчика за конкретна доставка, като към нея се прибавят или изключват някои, предвидени в закона елементи (например, прибавят се разходите за транспорт, застраховка, пряко свързани с доставката, а се изключват търговски отстъпки или намаления). В определени от закона случаи, като основа за облагане се приема пазарната цена (например при доставки между свързани лица) или се използва друг метод за определянето ѝ (на база преки разходи, себестойност и т.н.). По правило ДДС за дадена доставка

подлежи на начисляване на датата на прехвърляне на собствеността на стоката или на извършването на услугата (като са предвидени специфични правила при някои доставки, например при лизинг или при прехвърляне на собственост под отлагателно условие). При доставки, които се изпълняват непрекъснато, периодично или поетапно, всеки период или етап, за който е уговорено плащане, се смята за отделна доставка и данъчното събитие за нея възниква на датата, на която плащането е станало дължимо. В общия случай, авансовото плащане по доставка поражда задължение за начисляване на ДДС (изключение е предвидено за вътреобщностни доставки).

Деклариране на ДДС

Декларирането на данъка от регистрираните по ЗДДС лица е ежемесечно (с изключение на случаите, в които ДДС регистрацията е във връзка с доставки, оказвани по електронен път от лице, установено извън ЕС, на данъчно задължени лица).

Срокът, в който ДДС регистрираните лица следва да подадат справка – декларация за ДДС задълженията си през даден календарен месец е 14-то число на следващия месец (или първият работен ден след това, ако 14-то число се пада почивен ден). Ако резултатът за месеца е ДДС за внасяне, данъкът следва да постъпи по банковата сметка на данъчната служба по регистрацията на лицето най-късно до изтичане на срока за подаване на съответната декларация.

Задължително към справка-декларация-

та по ЗДДС лицето трябва да приложи дневници за покупките и продажбите си през съответния месец, които трябва да съдържат определена информация за всяка от покупките/ продажбите през месеца. Справки-декларации и дневници към тях се подават и за месеците, през които няма трансакции, подлежащи на деклариране.

Когато лицето е извършвало вътреобщностни доставки, действало е като посредник в тристранна операция и/или е оказало услуги с място на изпълнение в друга държава членка на регистрирани по ДДС в ЕС лица, то следва да подаде и VIES – декларация, заедно с ДДС справка-декларацията и двата дневника.

Декларирането може да се извършва както на хартия (допустимо, когато са налице до 5 записа във всеки от отчетните регистри), така и по електронен път, като ако лицето има задължение за подаване на VIES декларация електронното подаване е задължително. За подаването по електронен път е необходимо ДДС регистрираното лице предварително да се снабди с валиден квалифициран електронен подпис и да се регистрира пред Националната агенция за приходите.

Също така във връзка с декларирането е добре да се има предвид, че в България се прилагат специфични изисквания към формата, в която следва да се изготвят и подават ДДС и VIES декларации и дневниците за покупките и продажбите (независимо дали подаването ще е по електронен път или не). Когато подаването е на хартия, декларациите и дневниците следва да се подадат и

записани на магнитен или оптичен носител на информация, в изисквания от закона формат.

Регистрираните по ЗДДС лица следва да водят счетоводна отчетност, която да позволява установяването на ДДС задълженията им.

Лице, което е регистрирано по режима „на едно гише“ за доставки на далекосъобщителни услуги, услуги за радио- и телевизионно разпространение и услуги, извършвани по електронен път, има задължението всяко тримесечие да представя по електронен път специална справка-декларация, в която се описват доставките на услуги към данъчно незадължени лица в други държави членки, заедно с дължимия ДДС. Така подадените справки-декларации, заедно с информация за платения ДДС, се предоставят от държавата членка по идентификация на съответните държави членки по потребление посредством този режим. Справките-декларации по специалния режим се подават отделно от регулярните справки-декларации по ЗДДС.

Възстановяване на ДДС

В общия случай, когато резултатът по ДДС справка-декларацията за месеца е ДДС за възстановяване, данъкът подлежи на прихващане срещу съществуващи данъчни или осигурителни задължения. Остатъкът следва да се приспадане от ДДС, платим за някои от следващите два поредни месеца. Ако след тези два месеца все още има остатък за възстановяване, данъкът (увеличен с ДДС за възстановяване за всеки или за някой от двата месеца от периода за приспа-

дане) се възстановява в 30-дневен срок от подаване на ДДС справка-декларацията за последния месец от процедурата по приспадане, освен ако не бъде назначена ревизия.

В случай на данъчна ревизия възстановяването на ДДС може да се забави до издаването на данъчен ревизионен акт. Ускорено възстановяване при данъчна ревизия може да се постигне, ако лицето предостави на органите по приходите обезпечение, например банкова гаранция, в размер на данъка за възстановяване. В този случай данъкът се възстановява в 5-дневен срок от предоставяне на обезпечението до размера на обезпечението.

Възстановяване на ДДС на лица, които не са установени в страната

Чуждестранни лица, които не са установени (включително посредством постоянен обект) и не са ДДС регистрирани в България, при определени условия могат да поискат възстановяване на ДДС, начислен им в страната. Когато лицата са установени в държава членка на ЕС, те подават исканията си за възстановяване на български ДДС по електронен път пред данъчната администрация на държавата членка, в която са установени. Български фирми, които искат да възстановят ДДС, платен в друга държава членка, подават искането си чрез електронния портал на българската данъчна администрация. При определени условия е възможно възстановяване на ДДС на лица, неустановени в ЕС, като механизмът на ДДС възстановяване в

тези случаи е основан на принципа на реципрочността (т.е. ДДС се възстановява на тези лица доколкото държавите извън ЕС, където лицата са установени, възстановяват ДДС на български лица). Изисквания към съдържанието на фактурите.

За да бъдат приети като валиден данъчен документ, фактурите, издавани за български ДДС цели, трябва да отговарят на заложените в Закона за ДДС и Правилника за неговото прилагане изисквания. Предвиден е 5-дневен срок за тяхното издаване от датата на данъчно събитие или датата на получено авансово плащане.

При определени условия, посочени в българското ДДС законодателство е възможно и издаването на фактури от получателя от името и за сметка на доставчика.

В България електронното фактуриране е разрешено при условие, че автентичността на произхода, ненарушимостта на съдържанието, и четливостта на фактурата са гарантирани посредством квалифициран електронен подпис по смисъла на Закона за електронния документ и електронния подпис, електронен обмен на данни (EDI) или по друг начин. Самоначисляване на ДДС.

При определени условия задължението за начисляване на ДДС в България е прехвърлено от доставчика към получателя на доставката. В повечето случаи, когато е налице право на данъчен кредит по отношение на самоначисления ДДС и това право е упражнено в месеца на начислението, се избягва

ефективното плащане на ДДС за тази доставка.

Самоначисляването на ДДС от получателя на доставка на стоки или услуги в България се прилага най-често за следните доставки:

- **Доставки на услуги с място на изпълнение в България от данъчно задължено лице, когато доставчикът също е данъчно задължено лице и не е установен на територията на България;**
- **Доставки на природен газ и електрическа енергия от данъчно задължено лице, установено извън България до данъчно задължено лице регистрирано за ДДС цели в България;**
- **Доставки на стоки с монтаж/инсталация от доставчика, когато той е лице установено в друга държава членка на ЕС, а получателя регистриран за ДДС цели в България;**
- **Доставки на определени видове отпадъци и на услуги свързани с тях.**

Самоначисляването на ДДС се извършва чрез издаването на данъчен документ – протокол, с конкретно определени в законодателството реквизити, който документ следва да се декларира в ДДС отчетите на лицето.

ДДС опростени процедури

- **ДДС облекчения за големи инвестиционни проекти в страната**

Лица, които са получили разрешение

да ползват ДДС облекчението за големи инвестиционни проекти по предвидения в Закона за ДДС ред, могат при внос на стоки да прилагат режима на самоначисляване на ДДС и да възстановяват ДДС в ускорен 30-дневен срок.

- **Тристранна операция**

Тристранните операции са доставки на стоки, извършени при определени условия, в които участват три лица, регистрирани за ДДС цели в три различни държави членки на ЕС.

Ако стоките пристигат в България при този вид сделки посредникът, когато не е регистриран за ДДС цели нито в държавата членка, от която са изпратени стоките, нито в България, може да се освободи от задължението да се регистрира по ЗДДС в България, като в този случай ДДС ще се дължи от лицето, придобиващо стоките на територията на България.

- **Внос**

Вносът на стоки може да се освободи от ДДС, ако още при въвеждането им на територията на страната е ясно, че стоките са предназначени за извършване на последваща вътреобщностна доставка. За да може да се приложи освобождаването от ДДС, е необходимо да са изпълнени определени изисквания, някои от които са вносителят да е регистриран по ЗДДС в България и стоките да са предназначени за територията на друга държава членка на ЕС в момента на вноса.

бъде отложено ако стоките са поставени под митнически режим (например митническо складиране, временен внос, активно усъвършенстване и т.н.).

- **Интрастат**

Движението на стоки между България и територията на други държави членки на ЕС е обект на деклариране за Интрастат цели. За лицата, регистрирани за ДДС цели в България, които изпращат и/или получават стоки до/от територията на други държави членки на ЕС над определените прагове за календарната година, възниква задължение за подаване на Интрастат декларации, съответно за изпращания или пристигания.

Интрастат декларациите се подават ежемесечно, до 14-то число на месеца следващ този, за който се отнасят (освен първата Интрастат декларация, която следва да се подаде до 20-то число на месеца, следващ месеца, в който е възникнало съответното задължение по система Интрастат). Подаването по електронен път е задължително, като за целта лицето следва да се снабди с квалифициран електронен подпис или да ползва електронен подпис на упълномощено лице.

Праговете за деклариране за Интрастат цели се определят за календарна година и обикновено се публикуват в края на месец октомври на предходната година.

Плащането на ДДС при внос може да

Контакти:

Гръцки бизнес съвет в България
ул. "Оборище" № 1, вх. В, ет. 4
София 1000, България
тел.: (+359 2) 950 24 40; 843 27 86
факс: (+359 2) 9502443
info@hcbg.com
www.hcbg.com

Гръцки бизнес съвет в България /ГБСБ/ е частна, не-правителствена организация с не-стопанска цел с над 200 члена. Създаден през 2005 г., ГБСБ представлява платформа за осъществяване на контакти и обмяна на информация между фирмите-членове и голям брой фирми партньори и институции в България, Гърция и Кипър.

Основна цел на съвета е развиване на икономическите, социалните и културни връзки между трите страни, особено в областта на инвестициите, търговията и трансфера на знания и опит.

За допълнителна информация или съдействие, моля свържете се с:

Ирина Цветкова
Ръководител, Данъчни и правни услуги
irina.tsvetkova@bg.pwc.com

Орлин Хаджийски
Съдружник, Данъчни услуги
orlin.hadjiiski@bg.pwc.com

Светлин Кръстанов
Мениджър, Данъчни услуги
svetlin.krastanov@bg.pwc.com

Това ръководство се предоставя само с информационна цел и не съдържа подробен анализ на описаните теми. Преди да предприемат (или да не предприемат) каквото и да било действие, читателите следва да потърсят професионален съвет, основан на спецификите на конкретната ситуация. Авторите не носят отговорност за вреди от действия или бездействия, предприети само въз основа на това ръководство.

„ПрайсуотърхаусКупърс България“ ЕООД
Бул. „Мария Луиза“ 9-11, София
Тел: + 359 2 91 003

www.pwc.com/bg

Ο ΦΟΡΟΣ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ

(ΦΠΑ)

Εισαγωγή

Με το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) φορολογείται η κατανάλωση αγαθών και υπηρεσιών. Η βουλγαρική νομοθεσία, η οποία θεσπίζει την φορολόγηση με ΦΠΑ, είναι εναρμονισμένη με την ευρωπαϊκή σχετική νομοθεσία, λόγω και της συμμετοχής της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η υποχρέωση εγγραφής (λήψης αριθμού μητρώου) για ΦΠΑ και υπολογισμού αυτού στη Βουλγαρία, μπορεί να προκύψει για κάθε φυσικό και νομικό πρόσωπο, που έχει ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από τον επιδιωκόμενο σκοπό και τα αποτελέσματα της δραστηριότητας αυτής.

Επίσης, η υποχρέωση εγγραφής (λήψης αριθμού μητρώου) για ΦΠΑ μπορεί να προκύψει, τόσο για πρόσωπα υποκείμενα στο φόρο που έχουν καθιερώσει την οικονομική τους δραστηριότητα στη Βουλγαρία, όσο και για αλλοδαπά πρόσωπα, που πραγματοποιούν ή λαμβάνουν παραδόσεις - παροχές αγαθών ή/και υπηρεσιών, φορολογητέων στη Βουλγαρία.

Οι υποκείμενοι στον φόρο του ΦΠΑ της Βουλγαρίας, τις περισσότερες φορές εισπράττουν πλήρως τον ΦΠΑ (επιστροφή), που κατέβαλλαν σε σχέση με την αγορά αγαθών και υπηρεσιών κατά την οικονομική τους δραστηριότητα. Αλλά υπάρχουν και μερικές εξαιρέσεις π.χ. πρόσωπα, που πραγματοποιούν κυρίως ή μόνο, παραδόσεις που απαλλάσσονται από τον ΦΠΑ. Αντιθέτως, όταν πραγματοποιούν παραδόσεις αγαθών και υπηρεσιών, που υπόκεινται σε ΦΠΑ, οι υποκείμενοι στο φόρο, θα πρέπει να χρεώνουν τον ΦΠΑ. Η επιβολή χρέωσης του ΦΠΑ μπορεί να προκύψει και σε σχέση με μερικές αγορές, όπου εφαρμόζεται ο μηχανισμός αντιστροφής της επιβάρυνσης, (όταν π.χ. παραλαμβάνονται στη Βουλγαρία προϊόντα από άλλο κράτος μέλος, σε παροχή κάποιων υπηρεσιών κ.α).

Συντελεστές ΦΠΑ

Ο κανονικός συντελεστής ΦΠΑ στη Βουλγαρία είναι 20%, και εφαρμόζεται σε φορολογητέες παραδόσεις αγαθών και υπηρεσιών, στην εισαγωγή αγαθών στη χώρα, και στις φορολογητέες πράξεις ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αγαθών.

Το μειωμένο ποσοστό του 9% εφαρμόζεται για υπηρεσίες καταλύματος, που παρέχονται από ξενοδοχεία και παρόμοια καταλύματα, συμπεριλαμβανομένης και της παροχής καταλύματος για διακοπές και της μίσθωσης χώρου για κατασκήνωση ή τροχόσπιτο.

Ο μηδενικός συντελεστής (0%) εφαρμόζεται στην εξαγωγή αγαθών εκτός της ΕΕ, στις παραδόσεις αγαθών μέχρι την επικράτεια άλλου κράτους μέλους προς όφελος πελάτη, που είναι υποκείμενος φόρου σε χώρα μέλος εκτός Βουλγαρίας (δηλ. ενδοκοινοτικές συναλλαγές), στη διεθνή μεταφορά εμπορευμάτων και επιβατών, σε μερικές ειδικές παραδόσεις, που έχουν σχέση με τις διεθνείς μεταφορές και άλλα.

Κατά τον υπολογισμό του μειωμένου ή μηδενικού συντελεστή ΦΠΑ, θα πρέπει να αποδειχθεί εγγράφως, ότι ο υποκείμενος υπόκειται στο δικαίωμα αυτό. Στο «Νόμο περί του ΦΠΑ» και στον Κανονισμό εφαρμογής του, καθορίζονται ο ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός δικαιολογητικών, που θα πρέπει να διαθέτει, ο υποκείμενος στο φόρο.

Παραδόσεις απαλλασσόμενες από ΦΠΑ

Οι παραδόσεις που απαλλάσσονται από την επιβολή του ΦΠΑ (συμπεριλαμβανομένων της ελεύθερης εισαγωγής και των ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αναφέρονται ρητώς στο «Νόμο περί του ΦΠΑ» της Βουλγαρίας και έως ένα μεγάλο βαθμό αντιστοιχούν στις κοινές διατάξεις

της Οδηγίας 2006/112/ΕΚ.

Παραδείγματα για απαλλασσόμενες από ΦΠΑ παραδόσεις, υπάρχουν στους εξής τομείς:

- της υγείας
- της κοινωνικής ασφάλισης
- των χρηματοοικονομικών και ασφαλιστικών δραστηριοτήτων
- παραδόσεις, σχετιζόμενες με μερικά είδη ακινήτων
- παραδόσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα
- παροχής υπηρεσιών πολιτισμού, θρησκείας, παιδείας, αθλητισμού και φυσικής αγωγής
- ταχυδρομείων (τις παραδόσεις γραμματοσήμων)
- οργάνωσης τυχερών παιχνιδιών
- πραγματοποίησης παραδόσεων αγαθών και υπηρεσιών, για τα οποία, δεν υπήρχε δικαίωμα μείωσης του ΦΠΑ, που υπολογίστηκε κατά την απόκτησή τους.

Κάποιες απαλλασσόμενες παραδόσεις (π.χ. χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες ως μέρος της κύριας δραστηριότητας του προσώπου) συμπεριλαμβάνονται στον υπολογισμό του τζίρου των 50.000 λέβα για τους σκοπούς της υποχρεωτικής εγγραφής βάσει του Νόμου περί του ΦΠΑ, και αντίστοιχα τα πρόσωπα, που ασκούν τις δραστηριότητες αυτές, πρέπει να εγγράφονται όταν φτάσουν το όριο αυτό.

Τόπος των φορολογητέων πράξεων

Όταν τα αγαθά δεν μεταφέρονται, ως τόπος πραγματοποίησης της παράδοσης των αγαθών θεωρείται ο τόπος, που βρίσκονται τα αγαθά την στιγμή της μεταβίβασης του δικαιώματος κατοχής. Στην πράξη, όταν ένα πρόσωπο πουλά αγαθά στην επικράτεια της Βουλγαρίας, η

παράδοση αυτή θα μπορούσε να ερμηνευθεί ως φορολογητέα, οδηγώντας τον, σε υποχρέωση εγγραφής για ΦΠΑ του πωλητή και αντίστοιχα στον υπολογισμό του.

Στην περίπτωση, που η παράδοση αγαθών περιλαμβάνει μεταφορά, ως τόπος παράδοσης αγαθών θεωρείται η αφετηρία της μεταφοράς (ή με προορισμό τον αποκτώντα).

Υπάρχουν και περιπτώσεις, στις οποίες εφαρμόζονται ειδικοί κανόνες ορισμού του τόπου παράδοσης αγαθών, π.χ. στις περιπτώσεις των εξ αποστάσεως πωλήσεων, παράδοσης αγαθών, προς συναρμολόγηση / τοποθέτηση από τον ή για λογαριασμό του προμηθευτή, των τριμερών συναλλαγών, παράδοσης ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου, παράδοσης αγαθών που γίνονται σε αεροσκάφος, πλοίο ή τρένο (στον τόπο αναχώρησης της μεταφοράς επιβατών κ.α).

Τόπος παροχής υπηρεσιών

Κατά κανόνα οι παροχές υπηρεσιών μεταξύ υποκείμενων στον φόρο, αποτελούν τόπο φορολόγησης του ΦΠΑ στο κράτος, που είναι η έδρα της οικονομικής δραστηριότητας του αποκτώντα (δηλ. γενικά εκεί, όπου είναι η έδρα και η διεύθυνση διοίκησης ή ο τόπος όπου βρίσκεται η εν λόγω μόνιμη εγκατάσταση, για την οποία προορίζονται οι υπηρεσίες).

Όταν όμως οι παροχές υπηρεσιών απευθύνονται σε μη υποκείμενους στο φόρο, (π.χ. για φυσικά πρόσωπα, που δεν υλοποιούν ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα), τις περισσότερες φορές θα πρέπει να φορολογηθούν από το κράτος, όπου είναι η έδρα του προμηθευτή.

Εντούτοις, υπάρχουν ορισμένες εξαιρέσεις από τους παραπάνω γενικούς κανόνες όπως:

- παροχή υπηρεσιών σε σχέση με ακίνητο.
- παροχή υπηρεσίας πρόσβασης σε πολιτισμικές, ερευνητικές, καλλιτεχνικές, εκπαιδευτικές ή άλλες παρόμοιες εκδηλώσεις.
- παροχή υπηρεσιών εστίασης και τροφοδοσίας.
- την μεταφορά επιβατών.
- παροχή υπηρεσιών αξιολόγησης ή γνωμοδότησης κινητού αντικείμενου, που προσφέρεται σε μη υποκείμενο στον φόρο.

Στην περίπτωση παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, υπηρεσιών ραδιοφωνικής και τηλεοπτικής προβολής, καθώς και για υπηρεσίες που παρέχονται ηλεκτρονικώς σε πρόσωπα που είναι απαλλαγμένα από φορολόγηση στην ΕΕ (π.χ. φυσικά πρόσωπα, δημόσιοι οργανισμοί), τότε αυτές οι υπηρεσίες υπόκεινται σε ΦΠΑ στη χώρα όπου ο χρήστης είναι εγκατεστημένος, έχει μένει μόνιμα ή διαμένει συνήθως. Οι πάροχοι τέτοιων υπηρεσιών πρέπει να εγγραφούν για τους σκοπούς του ΦΠΑ και να καταβάλλουν τον φόρο στα διάφορες χώρες της ΕΕ, όπου έχουν πελάτες.

Για να αποφευχθούν τέτοιου είδους διοικητικές δυσκολίες, παρέχεται η δυνατότητα να εγγραφούν στη χώρα της εγκατάστασής τους (η λεγόμενη εγγραφή και εξυπηρέτηση τύπου „one-stop shop“). Ανάμεσα στις υπηρεσίες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων αυτών είναι:

- Οι υπηρεσίες σταθερής και κινητής τηλεφωνίας.
- Η παροχή πρόσβασης στο Διαδίκτυο, υπηρεσίες που σχετίζονται με ιστοσελίδες και web hosting.
- Ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά προγράμματα που μεταδίδονται μέσω ενός χειριστή ή μέσω του Διαδικτύου.

- Η προμήθεια και ενημέρωση λογισμικού.
- Η παροχή μουσικής, ταινιών, παιχνιδιών, εικόνων, κειμένων και πληροφοριών.
- Τα απομακρυσμένα προγράμματα υποστήριξης.
- Η παροχή online μαθημάτων.

Ο ΦΠΑ στην εισαγωγή

Τα αγαθά, για τα οποία οι τυπικές διαδικασίες εισαγωγής στην ΕΕ πραγματοποιούνται στη Βουλγαρία, κατά κανόνα υπόκεινται σε επιβολή ΦΠΑ στη χώρα. Η απαλλαγή από ΦΠΑ για εισαγωγή, περιγράφεται σε συγκεκριμένες διατάξεις της νομοθεσίας περί του ΦΠΑ.

Κατά την εισαγωγή αγαθών πρέπει Ο ΦΠΑ οφείλεται από την στιγμή που οι τελωνειακοί δασμοί για τα αγαθά καθιστούν πληρωτέοι (εφόσον οφείλονται δασμοί) ή όταν ολοκληρωθούν οι τελωνειακές διατυπώσεις (εφόσον δεν οφείλονται τελωνειακοί δασμοί).

Εγγραφή στα μητρώα του ΦΠΑ

Η εγγραφή για λήψη αριθμού μητρώου ΦΠΑ στη Βουλγαρία, μπορεί να είναι εθελούσια ή υποχρεωτική, και υπάρχουν διαφορετικοί λόγοι για τους δύο προαναφερόμενους τύπους εγγραφής.

Υποχρέωση εγγραφής για ΦΠΑ στη Βουλγαρία, θα μπορούσε να προκύψει π.χ. για πρόσωπα:

- με φορολογητέο εμπορικό κύκλο εργασιών (τζίρο) παραδόσεων αγαθών στη Βουλγαρία ύψους από 50.000 λέβα (περίπου 25 565 ευρώ), που συγκεντρώνεται σε διάστημα 12 συνεχόμενων μηνών.
- που πραγματοποιούν ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών στη Βουλγαρία από άλλη χώρα μέλος της ΕΕ, συνολικής αξίας για το υφιστάμενο ημερολογιακό έτος

άνω των 20 000 λέβα ή περίπου 10 225 ευρώ.

- που προμηθεύουν αγαθά σε Βούλγαρους πελάτες σύμφωνα με τους όρους της εξ αποστάσεως πώλησης συνολικού ύψους για το υφιστάμενο ή επερχόμενο ημερολογιακό έτος, άνω των 70 000 λέβα ή περίπου 35 790 ευρώ.
- εγκαταστημένα σε άλλο κράτος μέλος της Ε.Ε., που κάνουν παραδόσεις αγαθών με συναρμολόγηση/τοποθέτηση στη Βουλγαρία για τον λογαριασμό τους (εκτός εάν ο παραλήπτης/αποκτών κατέχει εγγραφή στο μητρώο ΦΠΑ στη Βουλγαρία).
- που είναι εγκαταστημένα στην επικράτεια της Βουλγαρίας και παρέχουν υπηρεσίες με τόπο παροχής έδαφος άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε., κ.α.

Ανάλογα με την αιτιολογία της εγγραφής, η υλοποίηση της απαιτεί από 3 ημέρες έως 2 εβδομάδες. Σε μερικές από τις προαναφερόμενες περιπτώσεις, η δήλωση εγγραφής πρέπει να υποβληθεί πριν την εκτέλεση / παραλαβή της παράδοσης μέσω της οποίας προέκυψε η υποχρέωση εγγραφής, (π.χ. όταν γίνεται εγγραφή σε σχέση με παράδοση αγαθών με συναρμολόγηση και εγκατάσταση, σε παροχές υπηρεσιών με τόπο εκτέλεσης της παροχής σε άλλο κράτος μέλος κ.λ.π.).

Πρόσωπα, εγκατεστημένα στην Ε.Ε. δεν έχουν υποχρέωση εγγραφής, αλλά εάν επιθυμούν θα μπορούσαν να εγγραφούν μέσω εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου στη Βουλγαρία. Για πρόσωπα, εγκατεστημένα σε κράτη εκτός της Ε.Ε., η εγγραφή στο μητρώο του ΦΠΑ μέσω αλληλέγγυου αντιπροσώπου στη Βουλγαρία είναι υποχρεωτική.

Όταν ένα πρόσωπο έχει εγγραφεί οικειοθελώς για σκοπούς ΦΠΑ, το πρόσωπο δεν έχει το δικαίωμα να διαγραφεί οικειοθελώς πριν λήξουν

δυσό πληρής έτη, που υπολογίζονται από την 1η Ιανουαρίου του έτους που έπεται το έτος της εγγραφής στο μητρώο του ΦΠΑ.

Δικαίωμα έκπτωσης

Οι υποκείμενοι στον φόρο του ΦΠΑ στη Βουλγαρία, έχουν το δικαίωμα έκπτωσης του φόρου που καταβάλλουν για τις δαπάνες - αγορές αγαθών και υπηρεσιών, και τις οποίες πραγματοποιούν για τις φορολογούμενες πράξεις τους.

Το δικαίωμα έκπτωσης, υπάρχει όταν τηρούνται οι ρητώς αναφερόμενες στη νομοθεσία περί του ΦΠΑ διατάξεις και διαδικασίες. Το δικαίωμα έκπτωσης, παρέχεται για νόμιμα υπολογισμένο φόρο, και όταν ο υποκείμενος στο φόρο έχει εξασφαλίσει τα απαραίτητα σωστά συμπληρωμένα έγγραφα, (π.χ τιμολόγιο, τελωνειακή δήλωση (διασάφηση), που υποστηρίζουν το αντίστοιχο δικαίωμα.

Το δικαίωμα έκπτωσης παρέχεται, όταν ο υποκείμενος στον φόρο, δηλώσει τον υπολογισμένο φόρο στη μηνιαία δήλωση ΦΠΑ, και τους ανακεφαλαιωτικούς πίνακες αγορών της περιόδου, για την οποία γεννήθηκε το εν λόγω δικαίωμα ή σε κάποια από τις επόμενες 12 φορολογικές περιόδους.

Στην περίπτωση αντιστροφής της επιβάρυνσης και υπολογισμού του φόρου από τον αποκτώντα, οι προϋποθέσεις ή η προθεσμία, κατά την οποία γεννάται το δικαίωμα έκπτωσης του φόρου, θα μπορούσαν να μην τηρηθούν στην περίπτωση που η συναλλαγή είναι διαφανής και καταγράφηκε στο λογιστήριο του αποκτώντα.

Στη νομοθεσία περί του ΦΠΑ της Βουλγαρίας, αναφέρονται ρητώς και οι περιπτώσεις, στις οποίες δεν υπάρχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του δικαιώματος έκπτωσης οφειλόμενου φόρου. Παρακάτω αναφέρονται ενδεικτικές

περιπτώσεις κατηγοριών αγαθών και υπηρεσιών χωρίς δικαίωμα έκπτωσης (που ωστόσο για κάθε ομάδα προβλέπονται και κάποιες εξαιρέσεις του νόμου):

- Αγαθά και υπηρεσίες, που προορίζονται για την πραγματοποίηση απαλλασσόμενων χρέωσης ΦΠΑ παραδόσεων.
- Αγαθά και υπηρεσίες, που χρησιμοποιούνται για άμισθες παραδόσεις και δραστηριότητες, διαφορετικές από την οικονομική δραστηριότητα του υποκείμενου στον φόρο.
- Αγαθά και υπηρεσίες, που χρησιμοποιούνται για κοινωφελείς και ψυχαγωγικές δραστηριότητες.
- ορισμένα αυτοκίνητα και τα έξοδα που συνδέονται με την συντήρηση και χρήση τους.

Βάση επιβολής και απαιτητό του φόρου

Ο ΦΠΑ για φορολογητέες παραδόσεις, βεβαιώνεται στο ποσό που οφείλει κανείς, ως αντιπαροχή στον προμηθευτή συγκεκριμένης παράδοσης, καθώς σ' αυτή προστίθενται ή αφαιρούνται ορισμένα προβλεπόμενα από το νόμο στοιχεία, (π.χ. προστίθενται τα έξοδα μεταφοράς, ασφάλειας, που έχουν άμεση σχέση με την παράδοση, και αφαιρούνται εμπορικές εκπτώσεις κ.α). Σε ορισμένες περιπτώσεις, που προβλέπει η νομοθεσία, ως βάση επιβολής του φόρου θεωρείται η "τιμή της αγοράς", (π.χ. Όταν πρόκειται για παραδόσεις μεταξύ στενά συνδεδεμένων προσώπων), ή χρησιμοποιείται άλλη μέθοδος υπολογισμού της, (π.χ. βάσει των άμεσων εξόδων, ονομαστικής αξίας κ.λπ.).

Κατά κανόνα ο ΦΠΑ για συγκεκριμένη παράδοση, πρέπει να υπολογιστεί κατά την ημερομηνία της μεταβίβασης της κυριότητας των αγαθών ή των υπηρεσιών, (καθώς προβλέπονται και ειδι-

κοί κανόνες για ορισμένες παραδόσεις, όπως στη περίπτωση της χρηματοδοτικής μίσθωσης ή την μεταβίβαση ιδιοκτησίας υπό αναβλητική αίτηση). Σε παραδόσεις αγαθών, οι οποίες εκτελούνται συνεχώς, ανά περιόδους ή σταδιακά, κάθε περίοδος ή στάδιο, για τα οποία έχει συμφωνηθεί πληρωμή, αντιμετωπίζεται ως ξεχωριστή παράδοση και η γενεσιουργός αιτία της πληρωμής προκύπτει την ημερομηνία, στην οποία η πληρωμή καθίσταται οφειλόμενη. Γενικά η προκαταβολική πληρωμή για παράδοση αγαθού, γεννά την υποχρέωση βεβαίωσης ΦΠΑ (εξαιρέση έχει προβλεφθεί για τις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις).

Δήλωση του ΦΠΑ

Η δήλωση του ΦΠΑ, από τα πρόσωπα που έχουν εγγραφεί βάσει του Νόμου περί του ΦΠΑ υποβάλλεται κάθε μήνα, (με εξαίρεση των περιπτώσεων, στις οποίες η εγγραφή στο ΦΠΑ σχετίζεται με παραδόσεις που παρέχονται με ηλεκτρονικά μέσα από πρόσωπο εγκατεστημένο εκτός Ε.Ε. σε πρόσωπα μη υποκείμενα στον φόρο).

Η προθεσμία, κατά την οποία οι υποκείμενοι στον φόρο υποχρεούνται να υποβάλλουν την δήλωση ΦΠΑ για κάθε ημερολογιακό μήνα, είναι η 14η ημέρα του επόμενου μήνα, (ή η πρώτη εργάσιμη μέρα μετά την ημερομηνία αυτή, εάν η ίδια συμπίπτει με αργία). Αν από το αποτέλεσμα του μήνα προκύπτει καταβολή ΦΠΑ, ο φόρος πρέπει να πληρωθεί με κατάθεση στον τραπεζικό λογαριασμό της οικείας φορολογικής αρχής, το αργότερο μέχρι τη λήξη της προθεσμίας της υποβολής της αντίστοιχης δήλωσης.

Υποχρεωτικά συνημμένα προς την κατάσταση-δήλωση βάσει του Νόμου περί του ΦΠΑ, ο υποκείμενος στον φόρο θα πρέπει να υποβάλλει ανακεφαλαιωτικούς πίνακες των αγοραπωλη-

σιών του για τον αντίστοιχο μήνα, συμπεριλαμβανομένων και συγκεκριμένων πληροφοριών για κάθε αγορά/πώληση της περιόδου αυτής. Οι δηλώσεις ΦΠΑ, με τους ανακεφαλαιωτικούς πίνακες αγοραπωλησιών, υποβάλλονται και για τους μήνες που δεν υπήρχαν συναλλαγές, υποκείμενες σε δήλωση.

Όταν ο υποκείμενος στον φόρο πραγματοποιήσει ενδοκοινοτικές αποκτήσεις, έπραττε ως μεσίτης σε τριμερή συναλλαγή και/ή παρείχε υπηρεσίες με τόπο παροχής άλλη χώρα μέλος της Ε.Ε., υποκείμενος στον φόρο, τότε θα πρέπει να υποβάλλει και δήλωση VIES, μαζί με την δήλωση του ΦΠΑ, και τους δύο ανακεφαλαιωτικούς πίνακες.

Η δήλωση ΦΠΑ μπορεί να υποβάλλεται εντύπως (επιτρέπεται μόνο όταν σε κάθε ένα από τους πίνακες αναφοράς υπάρχουν έως 5 εγγραφές), αλλά και ηλεκτρονικώς, εάν όμως, ο υποκείμενος υποχρεώνεται σε υποβολή δήλωσης - VIES, τότε η ηλεκτρονική υποβολή γίνεται υποχρεωτική. Για την ηλεκτρονική υποβολή των δηλώσεων, είναι αναγκαίο ο υποκείμενος στον φόρο, εκ των προτέρων να λάβει έγκυρη και ισχύουσα ηλεκτρονική υπογραφή, καθώς και να εγγραφεί στην Εθνική υπηρεσία εισοδημάτων.

Επίσης σχετικά με την υποβολή των δηλώσεων αξίζει να σημειωθεί, ότι στην Βουλγαρία εφαρμόζονται ειδικές απαιτήσεις, ως προς τον τρόπο συμπλήρωσης και υποβολής των δηλώσεων ΦΠΑ, VIES, και των ανακεφαλαιωτικών πινάκων αγοραπωλησιών, ανεξαρτήτως από το αν υποβάλλονται ηλεκτρονικώς ή όχι. Όταν η υποβολή γίνεται με έντυπο, οι δηλώσεις και οι ανακεφαλαιωτικοί πίνακες θα πρέπει να υποβληθούν και σε μαγνητικό ή οπτικό φορέα πληροφοριών, (Μαγνητική δισκέτα, CD) ανάλογα με τις σχετικές απαιτήσεις του νόμου.

Οι υποκείμενοι στον φόρο βάσει του Νόμου

περί του ΦΠΑ, θα πρέπει να τηρούν λογιστικά βιβλία, που να τους επιτρέπουν την παρακολούθηση και εφαρμογή των υποχρεώσεών τους αναφορικά με τον φόρο.

Πρόσωπο που έχει καταχωρηθεί υπό το καθεστώς „one-stop shop“ για την παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών προβολών και ηλεκτρονικών υπηρεσιών, έχει την υποχρέωση να προσκομίζει ηλεκτρονικώς τριμηνιαία ειδική κατάσταση-δήλωση, στην οποία περιγράφονται οι παροχές υπηρεσιών σε πρόσωπα απαλλαγμένα από φορολόγηση σε άλλα κράτη μέλη, καθώς και ο οφειλόμενος ΦΠΑ. Οι καταστάσεις-δηλώσεις αυτές, αφού υποβληθούν και περιέχουν πληροφορίες για τον καταβεβλημένο ΦΠΑ, παρέχονται από το κράτος μέλος βάσει ταυτοποίησης στα κράτη μέλη της κατανάλωσης των υπηρεσιών μέσω αυτού του καθεστώτος. Οι καταστάσεις-δηλώσεις του ειδικού καθεστώτος υποβάλλονται χωριστά από τις τακτικές δηλώσεις βάσει του Νόμου περί του ΦΠΑ.

Επιστροφή του ΦΠΑ

Γενικά, όταν προκύπτει από την μηνιαία δήλωση εκκαθάρισης ΦΠΑ, αποτέλεσμα επιστροφής φόρου, αυτός υπόκειται σε παρακράτηση από τις υπάρχουσες φορολογικές ή ασφαλιστικές υποχρεώσεις. Το υπόλοιπο, θα πρέπει να εκπέσει από τον πληρωτέο ΦΠΑ, για κάποιον από τους επόμενους δύο κατά σειρά μήνες. Εάν μετά την πάροδο του διμήνου, υπάρχει ακόμα υπόλοιπο προς επιστροφή, ο φόρος (αυξανόμενος με ΦΠΑ προς επιστροφή για κάθε έναν ή για κάποιον από τους δύο μήνες της περιόδου επιστροφής) επιστρέφεται εντός 30 ημερών από την ημερομηνία υποβολής της εκκαθαριστικής δήλωσης του ΦΠΑ για τον τελευταίο μήνα της διαδικασίας επιστροφής, εκτός αν διοριστεί αναθεώρηση.

Στην περίπτωση φορολογικού ελέγχου, η επιστροφή του ΦΠΑ θα μπορούσε να καθυστερήσει μέχρι την έκδοση της φορολογικής πράξης ελέγχου. Η ταχύτερη επιστροφή φόρου, κατά τη διάρκεια φορολογικού ελέγχου, θα μπορούσε να επιτευχθεί, εάν ο υποκείμενος στον φόρο, παρέχει στους υπαλλήλους της φορολογικής αρχής εξασφάλιση π.χ. τραπεζική εγγύηση ισοποσης αξίας της επιστροφής του φόρου. Στην περίπτωση αυτή, ο φόρος επιστρέφεται εντός 5 ημερών από την ημερομηνία παροχής της ισοποσης σε αξία επιστροφής του φόρου εξασφάλισης.

Επιστροφή του ΦΠΑ σε πρόσωπα, μη εγκατεστημένα στη χώρα

Τα πρόσωπα της αλλοδαπής, που δεν είναι εγκατεστημένα (συμπεριλαμβανομένων και εκείνων μέσω μόνιμης εγκατάστασης) και δεν είναι εγγεγραμμένα για ΦΠΑ στη Βουλγαρία, μπορούν με ειδική διαδικασία να ζητήσουν την επιστροφή του φόρου, τον οποίο κατέβαλλαν στη χώρα.

Όταν, η έδρα των προσώπων αυτών, είναι σε κράτος μέλος της Ε.Ε., έχουν το δικαίωμα υποβολής αίτησης για επιστροφή του βουλγαρικού ΦΠΑ, μέσω ηλεκτρονικής διαδικασίας στις φορολογικές αρχές της χώρας μέλους όπου και εδρεύουν. Βουλγαρικές εταιρίες, που επιθυμούν την επιστροφή του ΦΠΑ, πληρωμένο σε άλλο κράτος μέλος, υποβάλλουν την αίτησή τους στην ηλεκτρονική ιστοσελίδα της φορολογικής διοίκησης της Βουλγαρίας. Υπό ορισμένες συνθήκες, είναι δυνατόν ο ΦΠΑ να επιστραφεί σε πρόσωπα που δεν είναι εγκατεστημένα στην ΕΕ, ενώ ο μηχανισμός για την επιστροφή του ΦΠΑ στις περιπτώσεις αυτές στηρίζεται στην αρχή της αμοιβαιότητας (δηλαδή ο ΦΠΑ επιστρέφεται σε αυτά πρόσωπα στον βαθμό που

χώρες εκτός της Ε.Ε., όπου είναι εγκατεστημένα τα πρόσωπα, επιστρέφουν ΦΠΑ σε βουλγαρικά πρόσωπα).

Απαιτήσεις προς το περιεχόμενο των τιμολογίων

Για να θεωρούνται σε ισχύ φορολογικά έγγραφα, τα τιμολόγια, που εκδίδονται για σκοπούς του ΦΠΑ της Βουλγαρίας, πρέπει να ετοιμάζονται σύμφωνα με το «Νόμο περί του ΦΠΑ» και τον Κανονισμό εφαρμογής του. Προβλέπεται προθεσμία 5 ημερών για την έκδοσή τους, από την ημερομηνία της γενεσιουργού αιτίας ή από την ημερομηνία της καταβληθείσας προκαταβολής.

Υπό ορισμένες προϋποθέσεις που καθορίζονται στη βουλγαρική νομοθεσία περί του ΦΠΑ είναι δυνατή η έκδοση τιμολογίων από το όνομα του παραλήπτη και για λογαριασμό του προμηθευτή.

Στη Βουλγαρία, η ηλεκτρονική τιμολόγηση επιτρέπεται υπό τον όρο, ότι η αυθεντικότητα της προέλευσης, η ακεραιότητα του περιεχομένου και η αναγνωσιμότητα του τιμολογίου εγγυώνται μέσω ηλεκτρονικής υπογραφής, με την έννοια του «Νόμου περί του ηλεκτρονικού εγγράφου, της ηλεκτρονικής υπογραφής, και της ηλεκτρονικής ανταλλαγής δεδομένων (EDI)» ή με άλλον τρόπο.

Μηχανισμός Αντιστροφής της επιβάρυνσης ΦΠΑ
Υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, η υποχρέωση επιβολής ΦΠΑ στη Βουλγαρία, μεταβιβάζεται από τον προμηθευτή στον λήπτη/αποκτώντα της παράδοσης αγαθού. Στις περισσότερες των περιπτώσεων, όταν γεννάται δικαίωμα έκπτωσης, αναφορικά με την αντιστροφή της επιβάρυνσης του ΦΠΑ, και το δικαίωμα αυτό ασκήθηκε κατά τον μήνα του υπολογισμού του, αποφεύγεται η αποτελεσματική πληρωμή του

φόρου για την προκείμενη παράδοση.

- Ο μηχανισμός αντιστροφής της επιβάρυνσης ΦΠΑ, από τον παραλήπτη/αποκτώντα της παράδοσης αγαθών ή υπηρεσιών στη Βουλγαρία εφαρμόζεται κυρίως για τις ακόλουθες παραδόσεις:
- Παροχή υπηρεσιών με τόπο πραγματοποίησης στη Βουλγαρία από υποκείμενο στον φόρο, όταν ο προμηθευτής επίσης είναι υποκείμενος, και δεν εδρεύει στην Βουλγαρική επικράτεια.
- Παραδόσεις φυσικού αερίου και ηλεκτρικού ρεύματος από υποκείμενο στον φόρο που εδρεύει εκτός Βουλγαρίας προς υποκείμενο με εγγραφή στο μητρώο ΦΠΑ στη Βουλγαρία.
- Παράδοση εμπορευμάτων με συναρμολόγηση/ εγκατάσταση από τον προμηθευτή, όταν ο τελευταίος είναι υποκείμενος με έδρα σε άλλο κράτος μέλος της Ε.Ε. και ο παραλήπτης/αποκτών έχει εγγραφεί στο μητρώο ΦΠΑ στη Βουλγαρία.
- Παραδόσεις ορισμένων ειδών απορριμμάτων και αντίστοιχες υπηρεσίες.
- Ο μηχανισμός αντιστροφής της επιβάρυνσης ΦΠΑ, γίνεται μέσω έκδοσης φορολογικού εγγράφου - Πρωτοκόλλου - με συγκεκριμένα στοιχεία, που επιτάσσει ο νόμος. Το έγγραφο αυτό πρέπει να υποβάλλεται στις δηλώσεις ΦΠΑ του υπόχρεου υποκείμενου στον φόρο.

Απλοποιημένες διαδικασίες του ΦΠΑ

▪ Απαλλαγές- μειώσεις του ΦΠΑ για μεγάλα επενδυτικά έργα στη χώρα

Οι υποκείμενοι στο φόρο που έλαβαν άδεια απαλλαγής- μείωσης του ΦΠΑ, λόγω υλοποίησης μεγάλων επενδυτικών έργων, σύμφωνα με την προβλεπόμενη από το «Νόμο περί του ΦΠΑ» διαδικασία, θα μπορούσαν για την εισαγωγή αγαθών, να εφαρμόζουν το καθεστώς του μηχανισμού αντιστροφής της επιβάρυνσης ΦΠΑ, και να τους επιστρέφεται ο φόρος εντός 30 ημερών.

▪ Τριμερής συναλλαγή

Οι τριμερείς συναλλαγές, είναι παραδόσεις αγαθών, που πραγματοποιούνται υπό συγκεκριμένους όρους, και στις οποίες συμμετέχουν τρεις υποκείμενοι στον φόρο, σε τρία διαφορετικά κράτη μέλη της Ε.Ε.

Εάν τα προϊόντα φτάνουν στη Βουλγαρία, με τρόπο συναλλαγής αυτής της μορφής, ο ενδιάμεσος - μεσάζοντας, όταν δεν έχει εγγραφεί σε μητρώο ΦΠΑ σε καμία από τις χώρες μέλη, (ούτε στη χώρα προέλευσης των εμπορευμάτων, ούτε στη Βουλγαρία), μπορεί να απαλλαχθεί από την υποχρέωση εγγραφής βάσει του Νόμου περί του ΦΠΑ στη Βουλγαρία, και στην περίπτωση αυτή ο ΦΠΑ θα οφείλεται από τον υποκείμενο, που αποκτά τα αγαθά στην επικράτεια της χώρας.

▪ Εισαγωγές

Η εισαγωγή αγαθών, μπορεί να απαλλαχθεί από το ΦΠΑ, εάν τη στιγμή της εισόδου τους στην επικράτεια της χώρας, είναι ξεκάθαρο, ότι τα εμπορεύματα αυτά προορίζονται για την πραγ-

ματοποίηση ακόλουθης ενδοκοινοτικής παράδοσης. Για να καταστεί δυνατή η απαλλαγή από τον ΦΠΑ, είναι αναγκαία η εκπλήρωση συγκεκριμένων απαιτήσεων, όπως π.χ. ο εισαγωγέας να έχει εγγραφή βάσει του Νόμου περί του ΦΠΑ στη Βουλγαρία, και τα προϊόντα να προορίζονται για την επικράτεια άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε. την στιγμή της εισαγωγής.

Η πληρωμή του ΦΠΑ, κατά την εισαγωγή θα μπορούσε να αναβληθεί, αν τα αγαθά, τελούν υπό τελωνειακό καθεστώς (π.χ. τελωνειακή αποθήκευση, προσωρινή εισαγωγή, ενεργή τελειοποίηση κ.α.)

▪ Δήλωση Intrastat

Η διακίνηση εμπορευμάτων, μεταξύ της Βουλγαρίας και της επικράτειας άλλων κρατών μελών της ΕΕ, είναι αντικείμενο δήλωσης ενώπιον του συστήματος Intrastat. Για υποκείμενους ΦΠΑ στη Βουλγαρία, που αποστέλλουν και/ ή λαμβάνουν αγαθά στις/ ή από τις χώρες άλλων κρατών μελών της Ε.Ε., υπερβαίνοντας τα συγκεκριμένα όρια για το ημερολογιακό έτος, προκύπτει η υποχρέωση υποβολής δηλώσεων Intrastat για τις αποστολές και παραλαβές αντίστοιχα.

Οι δηλώσεις Intrastat, υποβάλλονται κάθε μήνα, έως τη 14η ημέρα του επόμενου μήνα, και αφορούν τον προηγούμενο (εκτός από την πρώτη δήλωση Intrastat, η οποία πρέπει να υποβληθεί έως την 20η ημέρα του μήνα που ακολουθεί το μήνα κατά τον οποίο επήλθε η αντίστοιχη υποχρέωση Intrastat).. Η ηλεκτρονική υποβολή είναι υποχρεωτική, και για τον λόγο αυτό, ο υποκείμενος πρέπει να κατέχει ηλεκτρονική υπογραφή ή να χρησιμοποιεί την ηλεκτρονική υπογραφή εξουσιοδοτημένου προσώπου. Τα όρια δήλωσης Intrastat, ορίζονται για κάθε ημερολογιακό έτος, και συνήθως ανακοινώνονται στα τέλη Οκτωβρίου του προηγούμενου έτους.

Ελληνικό Επιχειρηματικό Συμβούλιο στη
Βουλγαρία,
Οδ. Ομπόριστε 1, εισ. *, όρ. 4
1000 Σόφια, Βουλγαρία
Τηλ.: (+359 2) 950 24 40; 843 27 86
Φαξ: (+359 2) 9502443
info@hcbcg.com
www.hcbcg.com

Το Ελληνικό Επιχειρηματικό Συμβούλιο στη Βουλγαρία / ΕΕΣΒ / είναι ιδιωτική ΜΚΟ, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που ιδρύθηκε το 2005 και αριθμεί πάνω από 200 μέλη. Το Συμβούλιο συνιστά μηχανισμό διευκόλυνσης των επαφών και της ανταλλαγής πληροφοριών ανάμεσα στις εταιρίες-μέλη και μεγάλο αριθμό επιχειρήσεων-εταίρων και θεσμών στη Βουλγαρία, στην Ελλάδα και στην Κύπρο. Βασικός στόχος του Ελληνικού Επιχειρηματικού Συμβουλίου είναι η ανάπτυξη των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών σχέσεων ανάμεσα στις τρεις χώρες, ιδιαίτερα δε στον τομέα των επενδύσεων, του εμπορίου και της μεταφοράς τεχνογνωσίας.

Για περισσότερες πληροφορίες και συμβουλές,
παρακαλώ επικοινωνήστε με:

κα Irina Tsvetkova
Διευθύντρια, Φορολογικές και Νομικές Υπηρεσίες
irina.tsvetkova@bg.pwc.com

κ. Orlin Hadjiiski
Εταίρος, Νομικές Υπηρεσίες
orlin.hadjiiski@bg.pwc.com

κ. Svetlin Krastanov
Μάνατζερ, Νομικές Υπηρεσίες
svetlin.krastanov@bg.pwc.com

Αυτός ο οδηγός προσφέρεται μόνο για πληροφόρηση και δεν περιλαμβάνει λεπτομερή ανάλυση των περιγραφόμενων θεμάτων. Πριν την ανάληψη ή μη οποιασδήποτε ενέργειας οι αναγνώστες θα πρέπει να ζητήσουν εξειδικευμένη συμβουλή που να προσμετρά τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κάθε περίπτωσης. Οι συγγραφείς δεν φέρουν ευθύνη για ζημιές προκαλούμενες από ανάληψη ενεργειών ή αδράνειας βάση των όσων αναγράφονται στον παρόντα οδηγό.

PwC Bulgaria
Λεωφ. Μαρία Λουίζα 9-11, Σόφια
Τηλ: + 359 2 91 003
www.pwc.com/bg